

Beslutsunderlag

Styrelsen 230615

Telefon: [031 64 74 80](tel:031647480)

Handläggare: Kristina Augustsson

Mejladress: kristina.augustsson@gryaab.se

Uppdrag från Gryaabs delägarkommuner

Förslag till beslut

I styrelsen för Gryaab AB:

Redovisningen godkänns och följande uppdrag förklaras fullgjorda.

- Uppdraget från Göteborgs Stads budget 2023 kring att stärka de organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer och genomföra utbildningar om tillitsbaserat ledarskap.
- Uppdraget från Göteborgs Stads budget 2023 att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent.
- Uppdraget från Göteborgs Stads budget 2023 att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser.
- Uppdraget från Göteborgs Stads kommunfullmäktige att utifrån rapporten Redovisning av uppdrag att minska administrationen inom flertalet verksamheter, exempelvis kommunikation, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen.

Sammanfattning

Göteborgs stads budget för 2023 innehåller uppdrag som ska genomföras under ett år. Gryaab har inte fått några egna uppdrag i budgeten men omfattas av tre uppdrag som gäller för alla nämnder och styrelser. I ärendet redovisas Gryaabs arbete med uppdragen och alla tre bedöms som uppfyllda.

Alla styrelser och nämnder har även fått två uppdrag från Göteborgs Stads kommunfullmäktige. Ett av uppdragen bedöms uppfyllt och det andra kommer att slutredovisas i september 2023.

I samband med att Lerums kommun tog ställning till inriktningsbeslutet om Nya Rya riktade man ett uppdrag till Gryaab. I ärendet redogörs för Gryaabs arbete med uppdraget som planeras att slutredovisas i oktober 2023.

I beslutsunderlagen för delägarnas ställningstagande till inriktningsbeslutet för Nya Rya gjordes även i vissa fall yttranden om Gryaabs fortsatta arbete som redovisas i ärendet. Gryaab bedömer inte dessa uttalanden som direkta uppdrag till bolaget men kommer att ta med sig frågorna i det fortsatta arbetet med Nya Rya.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Flera av uppdragen berör frågor som bedöms ha positiv inverkan på den ekonomiska dimensionen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ett av uppdragen berör frågor som bedöms ha positiv inverkan på den ekonomiska dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Flera av uppdragen berör frågor som bedöms ha positiv inverkan på den sociala dimensionen.

Samverkan

Ärendet kommer att behandlas på lokalt samverkansgruppsmöte den 12 juni 2023.

Ärendet

Ärendet avser redovisning av uppdrag från Gryaab delägarkommuner.

Beskrivning av ärendet

Redovisning av uppdrag

Göteborgs Stads budget för 2023

Göteborgs stads budget för 2023 innehåller uppdrag som ska genomföras under ett år. Gryaab har inte fått några egna uppdrag i budgeten men omfattas av tre uppdrag som gäller för alla nämnder och styrelser.

1. Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att stärka de organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer och genomföra utbildningar om tillitsbaserat ledarskap.

De organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer bedöms som goda. Gryaab har i dagsläget ingen samlad struktur för vilka utbildningar som Gryaab chefer ska genomgå utan det är behovsstyrt. Chefsutbildningarna som personalen går är helt eller delvis baserade på Göteborgs Stads utbildningsprogram där tillitsbaserat ledarskap ofta ingår.

Bedömningen är att Gryaab uppfyller uppdraget genom nuvarande system. Styrelsen föreslås godkänna uppdraget som fullgjort.

2. Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent.

Gryaab har i dagsläget inga timanställda och uppfyller därmed redan uppdraget.

Styrelsen föreslås att godkänna uppdraget som fullgjort.

3. Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser. Detta gäller även jämställdhetsperspektivet och framför allt i investeringsbudgetar.

Gryaab bedöms utifrån sin verksamhet ha en begränsad påverkan på delar av uppdragsuppfyllelsen. Gryaab verksamhet har stor påverkan på ekologisk och

ekonomisk hållbarhet men mindre på social hållbarhet och jämställdhetsperspektivet. Gryaab följer de regler och riktlinjer som gäller för staden. Gryaab gör hållbarhetsanalyser som utgår ifrån flera kriterier, s.k. multikriterieanalyser, vid val av större investeringar.

Gryaab tar ställning till den ekologiska, ekonomiska och sociala dimensionen i beslutsunderlagen för alla styrelsebeslut.

Styrelsen föreslås godkänna uppdraget som fullgjort.

Uppdrag från Kommunfullmäktige i Göteborg

Alla styrelser och nämnder har även fått två uppdrag från Göteborgs Stads kommunfullmäktige.

1. Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att, utifrån rapporten Redovisning av uppdrag att minska administrationen inom flertalet verksamheter, exempelvis kommunikation, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen.

Gryaab har identifierat följande åtgärder som kan minska kommunikationen.

Att värdera våra medarbetares arbetstid. Det kan t.ex. handla om att vara mer selektiv vid möteskallelser och fundera på alla om alla som kallas behöver delta på mötet eller kan få informationen på annat sätt. Det kan också handla om att hålla möten digitalt istället för fysiskt när det passar.

Att ha rätt ambitionsnivå. Gryaab ställs dagligen inför remissförfrågningar, enkäter, rapporter, mål och uppdrag. Vissa av dessa förfrågningar är helt relevanta för verksamheten medan andra tar sikte på områden där Gryaab har en mycket begränsad påverkan. Genom att, när så är möjligt, välja bort sådant som inte berör Gryaab eller att begränsa tiden och därmed ambitionsnivån på dessa delar kan administrationen minska.

Göteborgs Stad kan bli bättre på att välja ut vilka som berörs av rapporter, uppdrag och styrande dokument. I dagsläget skickas flera rapporter till alla nämnder och styrelser trots att många verksamheter har mycket begränsad påverkan på det som frågan berör. Det gäller även många styrande dokument där ansvar läggs på alla

nämnder och styrelser. Även om det är upp till varje enskild verksamhet att lägga ambitionsnivån rätt för dessa frågor så kan administrationen och troligen resultatet förbättrats genom att ställa rapporter etc. till de verksamheter som berörs.

Gryaab har en administrativ organisation som bedöms vara på en ändamålsenlig nivå och styrelsen föreslås godkänna uppdraget som fullgjort.

2. Göteborgs Stads nämnder och styrelser får i uppdrag att analysera klimateffekternas påverkan och konsekvenser för sin verksamhet, samt identifiera och nominera åtgärdsbehov till stadens kommande klimatanpassningsplan. Uppdraget ska återrapporeras till kommunstyrelsen senast kvartal 3 2023.

Gryaab har påbörjat arbetet med att analysera klimateffekternas påverkan och ska se över konsekvenserna. Gryaab ska se över eventuella åtgärdsbehov tillsammans med Kretslopp och vatten.

Gryaab har för avsikt att slutredovisauppdraget till styrelsen i september 2023.

Delägarkommunernas ställningstagande till inriktningsbeslutet för Nya Rya

Gryaabs styrelse beslutade i maj 2022 om ett inriktningsbeslut för Nya Rya. Ärendet bedömdes vara av principiell beskaffenhet och krävde kommunfullmäktige i delägarkommunernas ställningstagande. Samtliga kommunfullmäktige har nu tagit ställning till beslutet. Lerums kommun har riktat ett direkt uppdrag till Gryaab i det fortsatta arbetet med Nya Rya som redovisas nedan.

Ställningstagandena innehåller i andra fall yttranden om Gryaabs fortsatta arbete som framgår av beslutsunderlagen. Gryaab bedömer inte dessa yttranden som uppdrag till bolaget men kommer att ta med sig frågorna i det fortsatta arbetet med Nya Rya.

Uppdrag från Kommunfullmäktige i Lerums kommun från ställningstagandet till inriktningsbeslutet för Nya Rya

Att aktivt arbeta för att finna sätt att minimera påverkan för taxekollektivet i allt fortsatt arbete gällande investering av kapacitetsutveckling av Ryaverket.

Gryaab har tagit fram en ekonomisk långtidsplan för 2023-2033. Planen innebär bland annat att bolaget styr avgiftsuttaget så att soliditeten sjunker ned till 3 % då kapitaltillskottet betalas. År 2028 kommer soliditeten stiga och plana ut runt 10 % efter att Nya Rya färdigställts. Soliditeten kommer via obeskattade reserver ersättas således av ägarkapital från och med 2028. Styrelsen kommer fatta beslut om planen på styrelsemötet i juni 2023.

Gryaab arbetar aktivt med att hålla ned kostnaderna inom projektet. Det sker en kontinuerlig uppföljning av prognoser av flöden och befolkning och en successiv kapacitetsutveckling för att dimensionera Nya Rya ändamålsenligt.

Uppdraget bedöms som pågående. Gryaab har för avsikt att slutredovisa uppdraget till styrelsen i oktober 2023.

Från beslutsunderlaget för ställningstagandet till inriktningsbeslutet för Nya Rya för Bollebygds kommun

Under rubriken ärendet anges bland annat följande.

Sedan Bollebygds kommun inträdde som delägare har förberedande utredningar genomförts för en anslutning av spillvattnet. De utredningar som genomförts visar på en kraftigt ökad kostnad jämfört med det underlag som fanns vid tillfället för ansökan om delägarskap. Dessutom finns det i dagsläget inga konkreta planer på att nyttja marken vid befintligt reningsverk för annat ändamål, vilket var ett av skälen till att ansluta till Gryaab. Mot bakgrund av detta tillsattes en styrgrupp av kommunstyrelsen i maj 2022 för att bereda frågan om framtida VA-lösning.

Utifrån de kalkyler som genomförts i samband med beredningen bedömer kommunstyrelseförvaltningen i dagsläget att kostnadsökningen för en anslutning till Gryaab skulle motsvara en taxehöjning på ca 3 500 kr per år och abonnent jämfört med ny-/om-/tillbyggnation av befintligt reningsverk. Kommunstyrelseförvaltningen delar Gryaab's bedömning om att finansieringsmodellen är ändamålsenlig då den

säkerställer visst behov av soliditet motsvarande dagens nivå genom att delägarna lämnar kapitaltillskott motsvarande 10 procent av investeringsutgiften och att resterande finansiering sker genom upplåning via Göteborgs kommuns koncernbank. Utifrån de förändrade förutsättningarna för Bollebygd kommuns del har en inledande dialog tagits mellan Gryaab och den styrgrupp som har berett frågan. Gryaab är införstådda i de förändrade förutsättningarna och kommer tillsammans med Bollebygd verkar för att ta fram ett intentionsavtal som beskriver förutsättningarna för det fall Bollebygd inte ska avleda sitt avloppsvatten till Gryaab. På så sätt förtydligas även de olika alternativen för Bollebygds del. Frågan om intentionsavtal har lyfts på Gryaabs ägarråd och ska beredas under våren 2023.

Från beslutsunderlaget för ställningstagandet till inriktningsbeslutet för Nya Rya för Göteborgs Stad

Av stadsledningskontorets bedömning i beslutsunderlaget framgår bland annat följande.

En kapacitetsökning bör dimensioneras efter de reningskrav som tillståndsgivaren nämner i nuvarande miljötillstånd då det är troligt att miljötillståndet efter 2036 kommer att ligga på dessa nivåer. Miljöprövningsdelegationen har tidsbegränsat tillståndet till och med 2036 och därigenom ges Gryaab tid att genomföra de utredningar som krävs, vid behov skaffa sig rådighet över nya ytor, initiera de detaljplaneändringar och inhämta de tillstånd som krävs, samt bygga och ta i drift nya anläggningsdelar, så att kravet på bästa möjliga teknik tillgodoses och så att verksamheten bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för ytvatten på sikt kan uppnås.

Gryaab har bedömt att inriktningen för antalet personer, som bygger på de flödesprognoser som delägarkommunerna gjort, är rimliga. Gryaab ska öka kapaciteten på Ryaverket så att bolaget uppnår förväntade reningskrav i nuvarande miljötillstånd och kan ta emot vatten från cirka 1 300 000 anslutna personer. 2021 var cirka 800 000 personer anslutna till Ryaverket. För att uppnå de nivåer på reningskrav som förväntas räcker det inte anpassa processen i dagens reningsverk utan Ryaverket måste även byggas ut med nya anläggningsdelar på angränsande mark. Det kommer att bli viktigt för Gryaab att tillsammans med VA-huvudmännen fortsatt följa och utvärdera flödesprognoser, analyser av befolkningstillväxt, ekonomin i projektet med avseende på teknik, inflation och så vidare, så att framtida kapacitetsutbyggnad blir så optimal som möjligt.

För 2022 uppgår Gryaabs avgiftsuttag till 333 mkr vilket motsvarar verksamhetens självkostnader. Efter färdigställandet förväntas de årliga kapital- och driftskostnaderna öka med i storleksordningen 250 - 300 mkr. Det innebär att Gryaabs årliga kostnader kan komma att öka till närmare det dubbla. Ökningen i avgift per brukare bedöms inte öka i samma utsträckning då det kommer att ske en befolkningstillväxt i delägarkommunerna samt att Gryaab tar in intäkter från försäljning av biogas och tekniskt vatten som används i industriprocesser.

Finansieringsmodellen är ändamålsenlig då den säkerställer visst behov av soliditet motsvarande dagens nivå genom att delägarna lämnar kapitaltillskott motsvarande 10 procent av investeringsutgiften och att resterande finansiering sker genom upplåning via Göteborgs kommuns koncernbank.

Av kretslopp- och vattennämndens yttrande, som bifogats stadsledningskontorets beslutsunderlag, framgår bland annat följande. Nämnden ser positivt på föreslagen kapacitetsutveckling av Ryaverket. Det ger förutsättningar för stadsutveckling i Göteborg och övriga kommuner inom Göteborgsregionen. Mängden avloppsvatten kommer att bli tydligare närmare projektets genomförande och förvaltningen vill få en uppdaterad befolknings- och flödesprognos inför start av respektive steg i projektet såsom förstudie år 2024 och förprojektering 2028 samt att detta stäms av med berörd tillsynsmyndighet. Kretslopp och vatten vill, som VA-huvudman för Göteborg, att Gryaab i förprojekteringen skapar och presenterar en flexibel anläggning som möjliggör en framtida expansion.

I ett yttrande i ärendet från MP, S och VP anges bland annat följande. I det fortsatta arbetet med att utveckla Ryaverket ser vi att det är viktigt att säkerställa att det finns en beredskap för att vid behov kunna införa reningssteg för läkemedelsrester.

Från beslutsunderlaget för ställningstagandet till inriktningsbeslutet för Nya Rya för Mölndals Stad

Under rubriken ärendet anges bland annat följande.

Förvaltningen ser positivt på föreslagen kapacitetsutveckling av Ryaverket. Det ger förutsättningar för stadsutveckling i Mölndal och övriga kommuner inom Göteborgsregionen. Mängden avloppsvatten kommer att bli tydligare närmare projektets genomförande och förvaltningen vill få en uppdaterad befolknings- och

flödesprognos inför start av respektive steg i projektet såsom förstudie år 2024 och förprojektering 2028 samt att detta stäms av med berörd tillsynsmyndighet.

Tekniska förvaltningen vill som VA-huvudman för Mölndal, att Gryaab i förprojekteringen skapar och presenterar en flexibel anläggning som möjliggör en framtida expansion.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Ärendet avser redovisning av uppdrag som är ställda till Gryaab och bolagets styrelse. Gryaab bedömer därför inte att ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Bolagets bedömning

Gryaab och bolaget styrelse har fått ett antal uppdrag från Kommunfullmäktige i Göteborg och Lerum. Genom ärendet redovisas hur Gryaab tar sig an uppdragen, vilka uppdrag som bedöms avklarade och i övriga fall när de planeras att slutredovisas.

I ärendet redovisas även yttranden från delägarkommunernas beslutsunderlag angående ställningstagande till inriktningsbeslutet för Nya Rya. Gryaab bedömer inte dessa uttalanden som uppdrag till bolaget men kommer att ta med sig frågorna i det fortsatta arbetet med Nya Rya.

Styrelsen föreslås godkänna redovisningen och förklara följande uppdrag som fullgjorda.

- Uppdraget från Göteborgs Stads budget 2023 kring att stärka de organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer och genomföra utbildningar om tillitsbaserat ledarskap.
- Uppdraget från Göteborgs Stads budget 2023 att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent.
- Uppdraget från Göteborgs Stads budget 2023 att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser.
- Uppdraget från Göteborgs Stads kommunfullmäktige att utifrån rapporten Redovisning av uppdrag att minska administrationen inom flertalet

verksamheter, exempelvis kommunikation, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen.